

**ROZSTRZYGNĘCIE NADZORCZE
WOJEWODY LUBUSKIEGO**

Nr NK-I.4131.71.2018.AKop

z dnia 30 kwietnia 2018 r.

Rada Gminy Żary

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Rady Gminy Żary Nr XXXVI/286/18 z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w zespole szkół i szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary oraz zasad zwalniania od obowiązku realizacji zajęć w części § 1 ust. 3 oraz § 3 ust. 4.

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 29 marca 2018 r. Rada Gminy Żary podjęła uchwałę w sprawie zasad udzielania i rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze w zespole szkół i szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Żary oraz zasad zwalniania od obowiązku realizacji zajęć. Uchwałę doręczono organowi nadzoru dnia 6 kwietnia 2018 r.

Po dokonaniu analizy prawnej uchwały organ nadzoru stwierdza, że narusza ona istotnie prawo, tj. art. 42 ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2017.1189).

Mocą § 1 ust. 3 badanej uchwały Rada postanowiła iż: „ustalony dla nauczyciela na zasadach określonych w ust. 1 tygodniowy wymiar godzin zajęć różny w poszczególnych okresach roku szkolnego może w okresach realizacji zwiększonego wymiaru godzin zajęć przekraczać 1,5 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć tylko w uzasadnionych przypadkach i za pisemną zgodą organu prowadzącego”.

W ocenie organu nadzoru kwestionowany zapis uchwały nie mieści się w ramach upoważnienia ustawowego wynikającego z przywołanego w podstawie prawnej art. 42 ust. 7 pkt 1 i 2 ustawy - Karta Nauczyciela. Zgodnie z treścią tych przepisów organ prowadzący szkołę lub placówkę określa:

- 1) zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego;
- 2) zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3;

Kwestie dotyczące nadgodzin zostały w sposób wyczerpujący uregulowane w art. 35 ust. 1 Karty Nauczyciela, zgodnie z którym: „w szczególnych wypadkach, podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania lub zapewnienia opieki w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, nauczyciel może być obowiązany do odpłatnej pracy w godzinach ponadwymiarowych zgodnie z posiadaną specjalnością, których liczba nie może przekroczyć 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Przydzielenie nauczycielowi większej liczby godzin ponadwymiarowych może nastąpić wyłącznie za jego zgodą, jednak w wymiarze nieprzekraczającym 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć”.

Dopuszczalna ilość godzin ponadwymiarowych, jaka może być przyznana nauczycielowi wynika wprost z ustawy Karta Nauczyciel. Ponadto wskazane wyżej przepisy ustawy nie wymagają zgody organu prowadzącego na zwiększenie wymiaru godzin zajęć powyżej 1,5 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin. Powyższy przepis został zatem przyjęty bez podstawy prawnej.

Rada w § 3 ust. 4 kwestionowanej uchwały upoważniła Wójta Gminy Żary do dokonywania czynności związanych ze zwolnieniami, o których mowa w ust. 1. Zapis ten jest niezgodny z ww. art. 42 ust. 7 pkt 2 ustawy Karta Nauczyciela. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach w wyroku z dnia 24 maja 2012r. sygn. akt IV SA/Gl 868/11 „przyjęte w regulacji art. 42 ust. 7 pkt 2 Karty Nauczyciela sformułowania: organ prowadzący szkołę lub placówkę „określa zasady” oraz „przyznaje zwolnienia” świadczy o tym, że do wypowiedzania się w przedmiotowym zakresie uprawniony jest wyłącznie organ stanowiący gminy zgodnie z treścią art. 91d pkt 1 Karty Nauczyciela”.

Organ nadzoru wskazuje również, iż przedmiotowa uchwała narusza art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych. (Dz. U. z 2017 r. , poz. 1523). Jednakże w ocenie organu wskazane poniżej naruszenie, nie stanowi kwalifikowanego naruszenia prawa.

Mocą § 5 badanej uchwały Rada postanowiła, iż: „Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego z mocą obowiązującą od dnia 1 września 2018 roku”. W ocenie organu przepis o wejściu w życie uchwały jest wadliwy. Rada Gminy zawarła w nim bowiem dwie sprzeczne normy prawne - pierwsza, wedle której uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia publikacji i druga - wedle której uchwała nabiera mocy obowiązującej od dnia 1 września 2018 r. Innymi słowy mówiąc, lokalny prawodawca wprowadził dwie różne daty, od których uchwała wywołuje skutki prawne. Powyższe stanowi zapewne konsekwencję błędnego rozróżnienia między pojęciami „wejście w życie” i „moc obowiązująca”. Należy zaakcentować, że zakresy przedmiotowe tych nazw są tożsame. Oznacza to, że rada użyła dwóch różnych nazw oznaczających dokładnie to samo, tj. moment, w którym normy prawne zawarte w akcie normatywnym zaczynają wiązać adresatów. Przedmiotowe zagadnienie było przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego, który w wyroku z dnia 30 marca 1999 r., K5/98, wyraźnie wskazał, iż akt prawny nie może wejść w życie i nie posiadać mocy obowiązującej, nie może też posiadać mocy obowiązującej przed wejściem w życie. Jeżeli zatem intencją lokalnego prawodawcy jest nadanie danemu aktowi mocy obowiązującej od konkretnej daty, to winien on sformułować przepis o wejściu w życie w sposób następujący: „Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubuskiego i wchodzi w życie z dniem 1 września 2018 r.”. Powyższe nie pozostawia wątpliwości zarówno co do miejsca promulgacji (Dziennik Urzędowy), jak i chwili, w której akt prawny zacznie wiązać adresatów.

Wobec powyższego należało orzec jak na wstępie.

Od niniejszego rozstrzygnięcia służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. w terminie 30 dni od doręczenia rozstrzygnięcia za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego.

Zgodnie z art. 92 ust.1 ustawy o samorządzie gminnym, stwierdzenie przez organ nadzoru nieważności zarządzenia organu gminy wstrzymuje jego wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

z up. Wojewody Lubuskiego
p.o. Dyrektora Wydziału Nadzoru i Kontroli

Paweł Witt